

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Politikai antropológia

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Szociológia és Szociális Munka
1.3. Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4. Szakterület	Szociológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Antropológia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Politikai antropológia			A tantárgy kódja	ALM3610		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. FOSZTÓ László társult oktató						
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. FOSZTÓ László társult oktató						
2.4. Tanulmányi év	III	2.5. Félév	6	2.6. Értékelés módja	K	2.7. Tantárgy típusa	Választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórászám	36	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	12
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					13
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					7
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					13
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					3
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászám				39	
3.8. A félév összórászám				75	
3.9. Kreditszám				3	

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	-
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	-

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	C1 Szociológiai kutatások megtervezése és kivitelezése (adatgyűjtés, feldolgozás) szervezetekben és közösségek körében, kultúra- és piackutatás stb. C2 Adatállományok és adatrendszerek kezelése. C3 Társadalmi problémák vizsgálata, közpolitikai stratégiák és szociális politikák alkalmazása. C4 Társadalmi problémák és konfliktusok feltárása, elemzése (magyarázata), és megoldása közösségekben és szervezetekben. C5 Szakmai tanácsadás és társadalmi integráció.
Transzverzális kompetenciák	CT1 Szakszerű, hatékony, pontos és felelősségteljes munkavégzés, a szakmai etikai normák betartásával CT2 Csoportközi viszonyulási technikák, empátikus kommunikációs készségek, és sajátos szerepvállalás alkalmazása a csoportmunkában CT3 Információs források és kommunikációs erőforrások, valamint IT támogatott továbbképzési eszközök hatékony használata (internetes források, sajátos softverek, online előadások) románul és idegen nyelven

6.2. Tanulási eredmények

I s m e r e t e k	A hallgató ismeri...
K é p e s s é g	A hallgató képes...
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni...

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>Az előadás rövid bevezetés a szocio-kulturális antropológiába, ezen belül a politikai antropológia diszciplinájának helyét jelöli ki, szerepét a világ megértésében, valamint annak sajátos témáit és módszereit mutatja be.</p> <p>A politikai antropológia olyan jelenségeket kutat, mint a jog, a társadalmi rend, a hatalom, a konfliktusok, a kormányzás, a hatalmi viszonyok, egyenlőtlenségek, legitimitás, stb. Vagyis egy nagyon széles körű kutatási területet, az emberi társadalmak megszervezésének egészének kérdéskörét vizsgálja. Azon túl, hogy a társadalmi élet megszerveződését kutatja kis léptékű társadalmakban (small scale societies), a művelőit az is érdekli, hogy ezek hogyan integrálódnak szélesebb társadalmakba, a kolonializmus, a kapitalizmus, a globalizáció elterjedésével. Adiszciplína célja mind a hasonlóságok, mind a különbségek vizsgálata a bensülöttek, premodern emberek és társadalmak, mind a modern és posztmodern társadalmak vonatkozásában.</p> <p>A politikai antropológia a politikai élet "közeli" (up close) kutatására alapoz, klasszikus formájában a kis társadalmakat célozza meg, szemtől szemben vizsgálva a döntő személyeket és intézményeket, de a vezetőket is, akiknek nincs autoritása. Az új kortárs politikai antropológia viszont megváltoztatta témáját és a primitive/hagyományos társadalmakról áttette azt a modern társadalmak döntéshozó mechanizmusaira, a konfliktusok megoldására, stb.</p> <p>Vizsgálódása homlokterébe kerültek az etnopolitikák, fundamentalizmus, a hatalom mediálása, a részvétel, az identitáspolitikák, nemek közti kapcsolatok, stb.</p> <p>Ebben az előadássorozatban megpróbálunk az identitáspolitikákkal kapcsolatos tanzakciókra reflektálni (kisebbség és többség, társadalmi nemek, etnikumok és nemzetek, st. vonatkozásában), azokra a gyakorlatokra, melyeket a mass media közvetít, sajátosan strukturált diskurzusaival.</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>Minden sajátos, vagy jól körülhatárolt társadalom, egy adott történelmi időszakban, kerülhet a politikai antropológusok vizsgálatának középpontjába, eljárásaik a következő néhány problémát érintik, melyeket igyekszük bemutatni a kurzusban. 1. A társadalmi rend problémája, hogyan strukturálódik, milyen mechanizmusok szabályozzák a viszonyokat és hogyan oszlik meg a hatalom, 2. Az egyenlőtlenségek kérdése, hogyan valósul meg és termelődik újra, az egyenlőtlen elosztás, hogyan él meg az egyenlőtlenségeket és melyek az ellenállás formái. 3. A kultúra problémája milyen módon és milyen mértékben kapcsolódnak a politikai élethez, a hiedelmek és hétköznapi gyakorlatok, hogyan reprezentálják a szimulacumok és erősítik meg a hatalmi formákat és az ellenállást 4. A versengés és erőszak kérdése, hogyan fejeződik ki és mi az erőszak tartalma, hogyan járul hozzá sajátos politikai rendszerek felépítéséhez és lerombolásához.</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Antropológia (fizikai, archeológia, nyelvészet, kulturális), a diszciplína identitása: kezdetek és klasszikus fejlemények, haladás és aktuális változások.	Előadás	PPT bemutató

2. Politikai antropológia, történet, főbb témák, modern fejlemények.		
3. Államelőtti politikai rendszerek, hordák, törzsek, nem centralizált rendszerek		
4. Főnökségek (chiefdoms), államok – központosított rendszerek		
5. A modern állam megjelenése és fejlődésvonala		
6. A kormányzás formái és azok legitimitációja, politikai örökség		
7. Egyén és közösség kapcsolata a politikai hatalommal		
8. Versengés, konfliktusok, identitáspolitikák		
9. A nők és a hatalom, és annak politikái, különbségek és egyenlőtlenségek		
10. Kulturális kisebbségek, (rassz, nemi, szexuális, mentális és fizikai hátránnyal élők, stb.) és az együttélés kérdései		
11. Etnikai kisebbségek és nemzetek: versengés és konfliktus, kisebbségpolitikák		
12. Poszt-modern kihívások a politikai antropológiában: globális rendszerek, kommunikáció		
13. Világrendszerbeli változások: a hideg háború vége, az új demokráciák problémái, kulturális konfliktusok		
14. Globalizáció (amerikanizálódás, mcdonaldizáció, európai integráció, poszt- és neokolonializmus) és az új világrend		
Könyvészet: -		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
-		
Könyvészet: A. Gergely András (szerk.) Politikai antropológiai források, Bp., 2000. http://mek.niif.hu/01600/01674/01674.pdf A. Gergely András, Politikai antropológia, Bp., 1996, http://mek.oszk.hu/01600/01680/01680.htm Balandier George, Antropologia politica, Amarcord, Oradea, 1998. Csepeli György, A hatalom anatómiája, Kossuth, Bp., 2013. Joan Vincent (Ed.) 2002. The Anthropology of Politics. A Reader in Ethnography, Theory and Critique, Blackwell. 476 p. M. Fortes - E.E. Evans-Pritchard (Eds.) 1940, African Political Systems Oxford, Univ. Press, 296 p. Horvath, A - Szokolczai A., 2018, Political Anthropology, In: Turner Stephen - Outwaite William (Eds) Sage Handbook of Political Sociology, 189-204 p.		

Marc Abeles 1990, Anthropologie l'Etat. A.Colin, Paris, magyarul: Az állam antropológiája, Századvég, Bp., 2007.
Marc J. Schwartz – Victor W. Turner – Arthur Tuden (Eds.) 1966, Political Anthropology, ALDINE Publ. Co. Chicago, 310 p.
Ted C. Lewellen: Political Anthropology: an Introduction. 1992; 2nd edition, Bergin & Garvey, Westport.
Zentai Violetta (szerk.), Politikai antropológia, Osiris-Láthatatlán Kollégium, Bp., 1997.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

-

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás			
10.5 Szeminárium / Labor			
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
•			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

-

Kitöltés időpontja:
2025. 09. 06.

Előadás felelőse:
Dr. FOSZTÓ László

Szeminárium felelőse:
Dr. FOSZTÓ László

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 09. 16.

Intézetigazgató:
Dr. LÁSZLÓ Éva

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.